

ชื่อ เรื่องวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานของคณะกรรมการ โรงเรียนตามแนวทางการปฏิรูป
สถานศึกษา : ศึกษากรณีโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดลำปาง

ชื่อผู้ เขียน นางสาวนิภา วรรณภักษ์ รหัส 3822183

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถพล พงษ์วาท	ประธานกรรมการ
อาจารย์องอาจ ไชยชอุณหันธ์	กรรมการ
อาจารย์ไพฑูย์ อุบันโน	กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน
ประถมศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนศึกษาการมีส่วนร่วม
ของกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมการที่เป็นตัวแทนของชุมชนในการดำเนินงาน
ดังกล่าว

กลุ่มประชากร คือคณะกรรมการโรงเรียนในโรงเรียนที่เข้าโครงการปฏิรูปการศึกษาใน
ปีงบประมาณ 2539 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง จำนวน 57 คณะใน
57 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 57 คน ครูที่เป็นกรรมการโรงเรียน
จำนวน 114 คน และตัวแทนของชุมชนที่เป็นกรรมการโรงเรียนจำนวน 342 คน รวมจำนวน
ทั้งสิ้น 513 คน การรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณกระทำโดยการใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา นอกจากนี้ผู้วิจัยยัง ได้ทำการสัมภาษณ์
ผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดและอำเภอซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้า
หน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด หัวหน้าฝ่ายแผนงาน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้าหน่วย
ศึกษานิเทศก์อำเภอ เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการวิเคราะห์

ผลการวิจัยมีดังนี้คือ

1. เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของกรรมการโรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ส่วนตัวแทนของชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย โดยที่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน หมายรวมถึงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับที่มาที่ไป ปรัชญา แนวคิดที่อยู่เบื้องหลัง ความจำเป็น ความสำคัญ บทบาทและหน้าที่ ตลอดจนหลักการ และวิธีการในการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนตามที่บัญญัติไว้ในระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539

2. เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนของกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมการที่เป็นตัวแทนของชุมชน พบว่ากรรมการที่เป็นตัวแทนของชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนไม่มากเท่าที่ควร โดยเฉพาะในเรื่องสำคัญๆ ที่เป็นหัวใจของบทบาทและภารกิจขององค์คณะบุคคลในลักษณะนี้ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวก็คล้ายคลึงกับข้อค้นพบเดิม ๆ ที่เคยมีเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์คณะบุคคล รูปแบบเดิมที่ สบข. เคยดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525

3. เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน พบว่าคณะกรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน ตลอดจนปรัชญาแนวคิดที่อยู่เบื้องหลังการมีคณะกรรมการโรงเรียน ขาดงบประมาณ ขาดการนิเทศแนะนำ กำกับติดตามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

5. ข้อเสนอแนะ นอกจากข้อเสนอแนะทางด้านเทคนิคทั่ว ๆ ไป (คน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ) ซึ่งเป็นเรื่องที่จะได้รับการพัฒนาเพื่อที่จะทำให้คณะกรรมการสามารถปฏิบัติภารกิจที่ได้รับการมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุณภาพมากขึ้นแล้ว สิ่งที่ต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาอย่างเร่งด่วน และก่อนสิ่งอื่นใดก็คือกรรมการโรงเรียนที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความชัดเจนในหลักการการมีส่วนร่วมของการบริหารการจัดการศึกษาในโรงเรียน ทั้งนี้ก็เพราะว่าถ้าปราศจากความชัดเจน ความซาบซึ้ง และความ

เชื่อมั่นในเรื่องเหล่านี้ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในคณะกรรมการโรงเรียน จะไม่สามารถสร้าง
ความเชื่อมั่น เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และดึงเอาศักยภาพในตัวของกรรมการโรงเรียน
ฝ่ายอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฝ่ายที่เป็นตัวแทนของชุมชน ให้ออกมาในรูปของการทุ่มเท เสียสละ
ให้การดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนอย่างแท้จริงได้เท่าที่ควร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

officer, chief supervisor, chief planning officer, district primary education chief officers and chief supervisors.

Findings were as follows :

1. As regards the issue of knowledge and understanding of committee functioning it was discovered that school administrators and teachers reported a medium degree, i.e., a medium level, of such knowledge and understanding while community representatives reported a low degree, i.e., a low level, of knowledge and understanding. Committee functioning here covered background, philosophy, basic beliefs, necessity, importance, underlying principles, role(s) and functions as well as operational procedures of school committees. In addition, it included knowledge and understanding of school committee role(s) and functions as stipulated in the Ministry of Education-Issued Regulations on School Committees (1996).

2. As regards the participation issue, especially that of community representatives it was discovered that the latter participated very little in committees' functioning particularly in matters deemed central to their roles(s) and functions. This finding corresponded with previous and contemporary findings the Office of National Primary Education Commission had found on the same issue regarding the operations of previous committee bodies of the type investigated here.

3. As regards problems and obstacles reported encountered in committees' functioning it was found that most committee members still lacked clear knowledge and understanding of committee role(s),

authority and functions as well as its underlying philosophy and principles. Lacks of operational budget and continuous following-up, monitoring and supervision from relevant organizations were also reported.

4. As regards the issue of recommendations it could be said that in addition to general and technical, i.e., typical, recommendations proposing improved and increased personnel, budget, materials and management what was found most urgently needed addressing was that school administrators and teachers be signled out and made to more clearly understand and appreciate the participation principle in the functioning of school committees. This included its philosophy, underlying concepts and principles. For if without clear understanding and authentic appreciation of this crucial principle, this group of school committee members would be unable to foster trust and confidence in such functioning among other groups of members, encourage their true knowledge and understanding and, finally, extract their potentials, especially community representatives', to the benefit of maximinzing the effectiveness and quality of school committee functioning many pin their hopes on.
